

природно-правовій професійно-політичній активності юриста); професійне державотворче політичне самовизначення (сприяє формуванню українського національного патріотизму та втіленню принципів українського звичаєвого права); професійна політико-правова відповідальність юриста (ґрунтується на глибокому розумінні сенсу й наслідків його професійно-політичної діяльності, основою якої є боротьба з наслідками руйнації української культури: передусім духовного, правового та національно-політичного її сегментів в цілому та правовим нігілізмом зокрема).

1. Максимов С. І. Філософія права як сфера співпраці юристів і філософів // Проблеми філософії права. – 2003. – Том 1. – С. 36.

2. Сливка С. С. Професійно – політична культура юриста: Автореф. докт. юрид. наук. – Київ, 2007.

3. Карташев В.Н. Юридическая деятельность: понятие, структура, ценность / В.Н. Карташев. – Саратов, 1989. – 218 с.

4. Калита О.П. Мова як раціональна дія в системі формування комунікативної компетентності юриста [Електронний ресурс] / О.П. Калита: Електронне фахове видання “Народна освіта” / О. П. Калита. – 2012. – № 19. – Режим доступу до журн.: <http://narodnaosvita.kiev.ua>.

Вовчок Денис Анатолійович,
студент групи М-ЮД-623
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
*Науковий керівник: начальник
відділу організації наукової
роботи, доктор філософських
наук Марченко О.В.*

ПІДГОТОВКА ЮРИСТА-ПРОФЕСІОНАЛА ЗАСОБАМИ ДИСЦИПЛІН ФІЛОСОФСЬКОГО ЦИКЛУ

Високі моральні якості юриста є особливо важливою складовою його професійної свідомості, оскільки істотно позначаються на якісному рівні всіх аспектів культури представника юридичного фаху, а отже на ефективності тих ключових соціальних підсистем, які він обслуговує. Одним із чинників морально-світоглядного становлення юриста виступає філософія права.

Взагалі, філософія права характеризує зумовлене соціальним, духовним, політичним, економічним ладом правове життя людини й людства, що виражається у досягнутому рівні розвитку правової діяльності, правосвідомості і взагалі у рівні правового розвитку суб'єктів (людини, різних соціальних груп, людства), а також забезпечує верховенство права у суспільному житті, гуманітарні принципи справедливості, свободи й гуманізму, людини як ви-

щої соціальної цінності, захист її честі й гідності, відображає ступінь гарантованості державою, міжнародними інституціями системи прав і свобод людини, загальнолюдських цінностей [1-2].

Виявом ставлення особистості та суспільства до права, законності є правосвідомість як частина правової культури. Правосвідомість формується під дією об'єктивних і суб'єктивних чинників суспільного розвитку. На неї впливають не тільки історичні та соціальні процеси, а й геополітична ситуація в державі й стан духовного життя, духовна сфера суспільства. Якщо правова система функціонує в умовах законності, свободи, соціальної справедливості, поваги до права, то це сприяє зростання правосвідомості всіх суб'єктів.

Праворозуміння органічно входить у зміст вивчення філософії права, що зовсім не виключає дослідження даної проблеми в рамках загальної теорії права. Звідси правознавство тісно пов'язане з філософією права через необхідність осмислення глибинних причин існування і розвитку права.

Визначено, що правова культура юристів зумовлює необхідність ґрунтовних знань Конституції та законів України, що забезпечує правильне розуміння і оцінку явищ правової дійсності та завдань, обумовлених побудовою демократичного правового суспільства, з одного боку, та наявність професійних умінь і навичок – з другого. Рівень правової культури слід визначати за рівнем правової свідомості (ступінь прогресивності, масштаб та глибина правової освіти в суспільстві, професійна підготовка юристів, ступінь розвитку юридичної науки та правового мислення). Саме тому, про рівень професійної правової культури юриста свідчить ступінь професійної правової свідомості, її відповідність сучасним змінам у державі, глибина і масштабність засвоєння правових знань при розвинутій юридичній науці, службової підготовки та узагальненої орієнтації в конкретних правових справах [3, с. 8]. Звідси розуміння права через вивчення філософських проблем права передбачає світоглядне пояснення сутності права, його розуміння й покликання, оцінки під кутом зору людського буття тощо.

Процес формування професійної культури включає творчий розвиток індивіда, адже для особистого розвитку правника важливе значення має якість поєднання естетичних, професійних, культурних, моральних та етичних інтересів. Основу формування професійної культури юриста складають онтологічні засади права, спрямовані на торжество добра, об'єктивності, істини та справедливості в соціумі.

Підготовка юриста-професіонала має ґрунтуватися на цілісній науковій методології, яка охоплює основи загальнонаукових знань і умінь та узагальнений соціально-історичний досвід людства на базі суттєвого, прогресивного [3, с. 12]. При цьому філософія права надає можливість дослідити всі головні поняття, які лежать в основі юридичних наук, враховуючи онтологічні засади права, з урахуванням об'єктивності, істини та справедливості права в соціумі тощо.

Для юристів високого рівня важливе значення має вивчення у вищих навчальних закладах дисципліни “Філософія права”, яка завдяки застосуванню філософських методів до аналізу юридичних проблем долає “жорсткість” і схематичність, догматизованість юридичного мислення, гуманізує юридичну освіту та сприяє комплексному і системному критичному аналізу будь-яких правових ситуацій з точки зору сутності права як регулятора суспільних відносин, його сенсу і призначення [4, с. 92].

Таким чином, осмислення державно-правової дійсності крізь призму філософії права дає змогу юристу по-новому підійти до осмислення феномену права, його ціннісних характеристик та значення як цивілізованого і дієвого регулятора суспільних відносин. Філософія права відіграє провідну роль у формуванні морально-світоглядного становлення юриста.

1. Дем'янчук О. Н. Проблеми художньо-естетичної освіти та виховання учнівської і студентської молоді в умовах національного відродження / Дем'янчук О. Н., Кутузова Г. І., Петрович В. С. ; за заг. ред. О. Н. Дем'янчука. – Луцьк : Вежа, 2001. – 128 с.

2. Зеленко І. П. Перспективи системного підходу до проблеми структуризації правової культури / І. П. Зеленко // Економіка і право. – Вип. 2. – Х. : ХДАДТУ, 1999. – С. 90–98.

3. Брездень В. І. Екстремуми у професійній діяльності юриста: філософсько-правове дослідження : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.12 – філософія права / Володимир Іванович Брездень ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2015. – 22 с.

4. Павлишин О. В. Правова культура як показник рівня розвитку системи юридичної освіти(семіотико-правовий аспект) / О. В. Павлишин // Юридична психологія та педагогіка. – 2013. – № 2. – С. 82-93.

Молнар Олександр Васильович,
студент групи М-ЮД-623
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат філософських наук,
доцент **Наріжний Ю.О.***

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ЮРИСТА

Значення філософії права на сучасному етапі розвитку юридичної науки є багатограним, оскільки має різне теоретично-практичне спрямування. Це, безумовно, пов'язано з тим, що творчість видатних філософів суттєво вплинула на подальший розвиток правової доктрини. Все це свідчить про ак-